

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

XXXI. De nimia scriptorum illorum multitudine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

bona dandi a Superioribus ipsi fortè concessa;
receptum enim censetur concessa licentia dandi me-

CAPUT XXIX.

De restitutione accepti à debitore in frau-
dem creditorum.

Oportet eadem, donata in fraudem creditorum,
nulla lege esse restituenda, ac proinde tuta
conscientia retineri posse.

RESPONDETUR.

Verum est à multis hoc doceri, sed hac lege,
ut is, qui accipit, nullo modo dantem induce-
rit ad donandum, nec directè, nec indirectè prædi-
ctam donationem procurarit; ratio hujus sententiæ
perspicua est, cum enim bonorum illorum domi-
nium licet perire dantem, non video, cur si ab eo den-
tur, alter accipere non possit, ac retinere, citra obli-
gationem restituendi, saltem in foro conscientiæ; nec
obstat, quod ille peccet donando, quatenus per hoc
tempore erudit, ad solvendum creditoribus, quia
is, qui accipit, non est causa hujus voluntatis do-
nandi, sed tantum jure suo; datur tamen actio credi-
toribus versus illum, qui titulo gratuito accipit;
ut l. de cap. 20. dub. 19. num. 168. Petrus Navarra
lib. 3. cap. 4. num. 118. Molina disp. 327. & colligitur
etiam a 3. 4. ff.

CAPUT XXX.

De restitutione accepti a Iudice pro sen-
tentia injusta.

Reverentiam etiam Iudicem ab obligatione resti-
tuendi ea, quæ accepit pro sententia injusta,
licet pro iusta.

REFELLITUR.

Nemo negat, Iudicem teneri ad refarciendum
damnum parti læsæ per sententiam injustam il-
lam, si tamen alter injustè sibi adjudicata eidem
non restituerit: utrum verò teneatur restituere pre-
terea pro injusta sententia acceptum, affirmant ali-
qui, ut Cajetanus in 2. 2. quest. 32. art. 7. & quest. 62.
art. 1. Covar. ad reg. peccatum, p. 2. §. 2. alii ne-
gant, ut l. de cap. 14. dub. 8. num. 52. qui hanc do-
ctrinam colligit ex l. 3. §. de condus. ob turpem cau-
sam. l. 1. & Bartolol. 3. de penis iudic. D. Antonin. 2.
cap. 3. Angel. v. concusio, num. 2. Sylvester
art. 1. v. Eleemosyna, quest. 4. Navarr. cap. 17.
art. 36. Diana part. 2. tract. 16. resol. 38. &
tract. 4. resol. 27. ubi citat Reb. Turrian.
de Sylvestr. & Azor. part. 3. lib. 4. cap. 21. Lugo
de Sylvestr. ubi multos citat, Dicastil. lib. 2. de iust.
resol. 6. dub. 1. Tamburin. lib. 7. cap. 5. §. 3. n. 20.
etiam hanc sententiam communem esse inter Re-
centiores; Bonacin. in 8. præcept. quest. 2. punct. 8.

Laym. lib. 3. tract. 4. cap. 4. num. 9. & 10. Busenbaum
lib. 4. cap. 2. dub. 1. ab his autem innumeri citantur,
ut Corduba, Vasq. Sanch. Turrian. Tannerus, Petrus
Navarra, Filliuc. Molin. Reginald. alii que ferè innu-
meri: potro ratio illa, quæ vulgò affertur, inepta
non est, quòd scilicet Iudex nihil quidem accipere
possit, si pro iusta, si pro injusta sententia; id
tamen, quod pro iusta accepit, restituere tenetur;
quia cum is, qui dedit, jus haberet ad iustam sen-
tentiam, coactus dedisse censetur; secus tamen, qui
obtinuit injustam, ad quam nullum penitus jus ha-
bebat; igitur restituere huic non tenetur, saltem ante
Iudicis sententiam. Hoc tamen non facit, quin Iudex
qui iudicavit injustè, damnum illatum parti læsæ re-
farcire, strictè teneatur.

CAPUT XXXI.

De nimia scriptorum illorum multi-
tudine.

Approbari non potest sine crimine tanta hujus-
modi scriptorum multitudo, qui moralem
Theologiam adulterarunt & corruperunt.

REFELLITUR.

Negare vix ausim, longè satius fore, si nonnul-
li, qui librorum syllabos, vel indices compi-
lant, ab illa scribendi licentia abtinerent; præfer-
tim cum mentem auctorum sæpè non assequantur;
sed quid faceres, in omni disciplinarum genere hoc
vitio laboratur, licet in re morali & modica sit pau-
lò periculosius: at profectò nemo negaverit, his
etiam posterioribus sæculis gratulandum esse, eò
quòd tulerint Scriptores doctissimos & piissimos,
Gallos, Italos, Hispanos, Germanos, Belgas; minima
nostra Societas aliquot non sanè ignobiles protulit,
Tolet. scilicet Delugo, Valent. Vasq. Suarez, Molin.
Henriquez, Granado, Lessium, Conineck, Layman,
Azor, Castro-Palao, Gibalin. Gordon, Præposit. Sa-
las, Fagund. Reginald. Filliuc. Sanch. Tanner. Mar-
tinon; sed omitto, cum omnes sine longo censu nu-
merari non possint; neque hi cæteris laxiores sunt,
Suar. antiquis Scholasticis strictior, & Sanchez an-
tiquis Canonistis: nonnihil fortè hævi quibusdam
inest; quid tum, quasi verò sui antiquis etiam non
inest; denique adversarii Vasquem sugillant,
eò quòd dixerit, latronem, qui jam apud se statuisset
pauperem suis bonis spoliare, si à furto removeri
non possit, inducendum potius esse, ut bona divitis
surripiat; cæteri Theologi, præsertim Societatis, à
Vasqui sententia discesserunt; quamquam mul-
ti existimant, minus malum illi suaderi posse, qui
jam majus decrevisset: Sotus lib. 4. quest. 7. art. 3.
Cajetan. in summ. Marc. Serra 2. 2. quest. 62. art. 7.
dub. 1. ubi citat Sylvestr. Armill. Medin. Thom.
Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 11. à num. 15. Diana
5. part. tract. 7. resol. 18. qui citat Guttier. Arragon.
Navarr. & alios, nec aliud sibi voluit Vasq. sed
ad alia majoris momenti gradum
faciamus.

* *

Nn 2

CAPUT